

מרוקו

החיה שבאדם

חסן השני יכול היה לפתור בעיות רבות, בשבועיים האחרונים, אילו הסכים לפטר את שר הפנים שלו. הוא היה משכן את כעסה של צרפת, הדורשת בפומבי את מעצרו של הגנרל מוחמד עופקיר, ומאחורי הקלעים לפתות את הדחתו. הוא גם היה מפיץ את השמאל במרוקו, התובע את העמדתו לדיון של עופקיר, באשמת רצח המנהיג הסוציאליסטי מהדי בן-ברקה. אבל חסן עשה את ההיפך. בקבלת-פנים לסגל הדיפלומטי ברבאט, לרגל חג הסיום של צום רמדאן, הפגין יחס ידידותי ביחוד לעופקיר.

את היחס הזה אפשר להסביר, במידה מסוימת, בעובדה, כי השניים הם ידידים אישיים. אבל הוא נובע גם מעובדה פחות נעימה: כיום שבו מלך מרוקו בידי עופקיר, מפקד הש"ב.

דגה דבן בהדוריסין. בפעם הראשונה נפגשו השניים לפני עשר שנים, כאשר היה חסן יורש-העצר. עופקיר, שהיה אז רבי סוף, מונה כשליש הנסיך. בתפקיד זה אף יצא עמו, בראש היחידות שדיכאו מרד קסן של שבטי הריף. חסן עצמו סיפר כיצד הציל עופקיר את חייו, כאשר גילה שני

החליט להנהיג רפורמות כלשהן. הפלירט שנהל המלך עם איגודי העובדים ועם מפלגת השמאל של בן-ברקה, נראו לו כנילוויי-חולשה. אי-שביעות הרצון של הימין דתפה את חסן למינוי כמה קצינים גבוהים לתפקידים ממשלתיים, וכך, ב-1964, מונה עופקיר לשר הפנים וראש שירותי הבטחון. אז היה בן 39.

מינויו בישר תקופה קשה לאיגודים המקצועיים ולארגוני הסטודנטים. בלשוני החלו מטרידים אותם ועוצרים את מנהיגיהם, וכל שביתה דוכאה באכזריות. כאשר באה הייתה התפרצות הגדולה לפני שנה, ניתנה לעופקיר ההזדמנות להפגין את אופיו. הוא שבר את ההתקוממות בעזרת טאנקים, אשר ירו בתוך ההמון. החשבון המדויק לא נערך מעולם. אבל ההערכה הרחוקה היא, שבאורח ימים רוויים נהרגו למעלה ממאה אזרחים. תוצאה נוספת: בית-דון צבאי היציא פסק-דין מוות נגד בן-ברקה, שלא בנוכחותו, על היותו הרוח החיה של המתקוממים.

עופקיר ניסה להוכיח למלך, כי אין טעם לנסיגות-הפשרה שלו עם השמאל. לא רק מפני שהוא שגא עוד מימי הודוסין כל מה שהוא כינה כ"אדום", אלא מפני שבן-ברקה נראה לו יותר מדי קשור לחוגים מתקדמים בצרפת. שכן האיש הגושא יותר עיסורים צרפתיים מהגנרל דהגול הפך לאחד הכסתייגים העיקריים ממדיניות דה-

עופקיר והמלך חסן

שבוי בידו ידני

גול. הוא סבר, כי הקו של דהגול מוביל להשתלטות קומוניסטית באירופה, וממילא גם לחדיירה סינית לאפריקה. נגד השלטות זו, הקיש, יכולה לעמוד רק ארצות-הברית. על כן, במשך שנתיים, התרופפו בהדרגה קשרי מרוקו עם צרפת, והתהדקו קשריה עם וויינגטון (ראה בעולם).

צמאין ללב. במבוכה שלאחר הטבח הגדול, נכנע חסן לתכתיביו של עופקיר, אבל הוא לא ויתר על הרעיון היסודי שלו: של הקמת קואליציה בין המרכז לבין הי-סוציאליסטים, שיסכימו להמשיך קיומה של המלוכה, במתכונת דמוקרטית טובת-לב. על כן, בהזדמנות של חג באירוס, לפני כחצי-שנה, הצניק חסן חנינה לבן-ברקה. ואז באה החטיפה. לפני שהמנהיג הגולה יכול היה לקבל לידיו את התעודות המאפשרות לו לשוב לארצו, כעצד ראשון להקמת קואליציה מתקדמת, השיגה אותו ידי החוטף פים הצרפתיים, שפעלו בלשחותיה של עופקיר. הגאננט-סרבימוס זוריו פיגין, שי-השתתף בחטיפה, סיפר לאחר מכן, כי התוכנית המקורית קבעה, שבן-ברקה יוברח, על-ידי עופקיר ועוזריו אל מחוץ לצרפת. אולם כאשר ראה עופקיר את אויבו, בחילה של סוכן השיב-הצרפתי אנטואן לופס, שוב התעוררה החיה הסאדיסטית שבו. בגלל צמאונו לדם שובשה התוכנית: הוא שלף פיגין מארנקאי מחודד, והחל דוקר את בן-ברקה ומתעלל בו עד הגיעו לסף המוות. ההגיון הפשוט חייב את המלך חסן להי-גיב בחריפות נגד מעשה זה של עופקיר. אולם במשך שלושת החודשים שעברו מאז, מיאן המלך לומר דבר. גם כאשר הפכה השתתפותו של עופקיר בפסע הבינלאומי הגדול לעובדה מוכחת, לא עשה חסן שום צעד נגדי. פרשנים אחדים הסבירו, כי הי-מלך נעלב מהדרישה הצרפתית. האמת הי-עצובה: חסן פוחד מעופקיר. כי ברגע זה מרוכזים בידיו, ובנידו חבריו בצמרת הצבא ושרותי הבטחון, כלי-הכוח של המדינה.

עופקיר הצהיר תמיד כי יש לקיים את כוונת המלוכה. חסן חושש, כי אם יצא נגד שר הפנים שלו יקיים זה אמנם את כוונת המלוכה, אבל יושיב אחר עליו.

אנשי-שבטים המתכוננים לרצוח אותו. הוא היה בשניהם, הרגם לעיני חסן.

אולם אם הנסיך היה צעיר חסר נסיון קרבי, הרי שבאותו זמן כבר עמדו מאחורי שלישו 15 שנות שירות קרבי פעיל. הוא היה סמל התוצר המארוקאי המושלם של הצבא הצרפתי.

מכיוון שגולד למשפחה ברברית עשירה, היו שער המיכללה הצבאית במקנס פתור חסן בפניו. הוא סימנה בשנת 1941, נחשב לקצין מבטיח עוד בטרם ענד את דרגותיו. הוא עבר לצד כוחותיו של הגנרל דה-גול, לחם עם החטיבה המרוקאית באיטליה ונפצע בקרב על מונטה קאסינו. הוא הסי-פיק להחלים בזמן כדי להשתתף בפלישה ל-נורמאנדיה, להוביל את יחידתו עד ללב גרמניה. 12 פעמים צוין לשבח. השבוע, בשיא המתיחות בין ארצו לבין צרפת, הפליט: "אני נושא יותר אחריות-הצטיינות צרפתים אפילו מהגנרל דהגול עצמו!" סוף מלחמת העולם לא היתה בשביל עופקיר סוף כל המלחמות. הוא התנדב לשירות בהדוריסין, ושם התבלט קריאהופי העיקרי שלו: האבדויות הסאדיסטיות. מספי רים עליו, בין השאר, כי פעם כותר עם יחידת הקומנדו שלו על-ידי לוחמי החוטף מין. הוא הרים דגל לבן והתקדם עם אנשיו להיכנע. לפי אית ממנו הוציאו אנשיו את התת-מקלעים החבויים שלהם ופתחו באש על שוביהם, שנהרגו כמעט כולם.

בשביל זה הכריז עליו החיטמין כפושע מלחמה, ושם פרס כספי גבוה על ראשי הצרפתים העניקו לו ציון-לשבח נוסף. אז היה עופקיר הסרן הצעיר ביותר בכל צבא צרפת.

שינא אדם. כאשר זכתה מרוקו ל-עצמאותה, חזר למולדתו וסופח לפמליית הנסיך חסן. ב-1963, בעת התכתשות-הגבול בין מרוקו ואלג'יריה, פקד על אחת מגזיריו הקרב. אבל כבר אז לא נחשב לאיש צבא בלבד. קשריו המשפחתיים, ושייכותו לעילית הקצונה של הצבא המרוקאי, הפכו אותו באופן טבעי למוקד של הסיכנה הי-פיאודלית השלטת.

הוא לא הסכים עם המלך חסן, כאשר זה

כוכי דת סוף העונה המסורתית

הנחה
מחשית

על כל סחורותינו
בעלוות איכות מלוכה

איוניר

בתי האופנה הראויים לאמונך

דלילה

הבושם המביתה
באריזה המביתה
לב כל אשה

ROJA-NET

jeunesse

הספריי
הצרפתי
המעולה
השומר על
תסרוקתך
יום תמים

ה מ נ ו י

קיבלת
חשובונך,
נא פרע
אותו בהקדם

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי המערכת והמנהלה: תל-אביב, גליקסון 8, טלפון 226785, ת.ד. 136 • מען מברקי: צולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ, תל-אביב, רח' פין 6 • גלפיות: צינאוגרפיה כספי בע"מ. • העורך הראשי: אריי אכנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.